No. 1135

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 3,00; voor de buitensteden ƒ 6,00, franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer Courant.

DINGSDAG, 14 JANUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 13 Januarij.

De Protestantsche Vereeniging „*Unitas*" en hare algemeene Vergadering in 1849.

(Vervolg.)

»Zie hier de aanspraak (van den heer van Dam van Isselt, waarin hij *Unitas* tracht te verdedigen tegen de beschuldigingen zijner geloofsgenooten):

»Het is mij een aangename pligt, M. M. H. H. Afgevaardigden van de verschillende Departementen van *Unitas*! U, namens het Hoofdbestuur onzer vereeniging, het plegtig welkom te mogen toeroepen, op deze onze *zevende* Algemeene Vergadering en daarbij tevens aan de Afgevaardigden onzer Zuster-Vereenigingen (*Hulpbetoon en Welstand*), onze hartelijke en welgemeende groete te mogen aanbieden.

»Maar, is mijne blijdschap over onze tezamenkomst gegrond? Is onze Vereeniging te dezer plaatse voegzaam en betamelijk? Of is zij niet veeleer strijdig met de Christelijke liefde en verdraagzaamheid, en is het geen bedroevend verschijnsel, dat mannen, die verlichting en beschaving op prijs stellen, medeleden zijn van verschillende genootschappen, bestemd om de belangen van het Protestantismus te verdedigen?"

»Ik bid U, Mijne Heeren! oordeelt die vragen niet ongepast. Is niet aan velen uwer, even als aan mij, gebeurd, dat men lof met blaam vereenigende, U heeft gezegd: *Hoe is het mogelijk, dat een man als gij, lid kan zijn eener Protestantsche vereeniging?* Zijn ons niet verschillende schriften bekend, door geloofsgenooten geschreven, waarin wij worden miskend en aangerand? Het mag dus geene verwondering baren, dat die vragen in mijn gemoed zijn opgerezen, telkens wanneer ik dacht aan de eer en het genoegen die mij wachtteden, uwen voorganger te zijn in deze vergadering."

»Ernstig en zwaarwigtig zijn de beschuldigingen tegen de protestantsche genootschappen ingebragt. *Zij toch*, zegt men, *vormen eenen treurigen wanklank met het ware liberalismus. Zij behooren tot de verschijnselen des tijds, die het hart van den opregten en onpartijdigen minnaar en voorstander van Christelijke waarheid en godsdienst met smart vervullen. Hunne pogingen kunnen geen doel treffen, omdat zij in zichzelven afkeuringswaardig zijn. Het is der waarheid onwaardig door andere wapenen dan door hare eigene te zegevieren. 't Is gene hopelooze zaak de overtuiging door geld te vestigen en te bevestigen. Het bezigen van stoffelijke middelen tot instandhouding van protestantsche gezinnen of van protestantsche gemeenten is een treurig en verwerpelijk middel, onzer onwaardig. Wij mogen de waarheid en het licht alléén verspreiden door de Heilige Schrift; daardoor en daardoor alléén, zijn wij rein van geweten voor God en de menschen; zoo en zoo alléén, strijden wij als kinderen des lichts, met de wapenen des lichts!"*

»Mij laten die beschuldigingen koel, en ik vind mijn geweten rein voor God en de menschen, hoewel ik medelid ben van verschillende protestantsche genootschappen."

»Hadden wij immer strijd gevoerd *tegen de geloofsbegrippen onzer Katholijke mede-christenen*: hadden wij het heiligdom des gewetens aangerand: hadden wij *op het voetspoor der Roomsche propaganda*, de gelden ons door onze geloofsgenooten toevertrouwd, gebezigd *om leden te* KOOPEN *voor onze Kerk*. . . . De kleur der schaamte zou mijn aangezigt bedekken en ik zou mij niet durven vertoonen in de bijeenkomsten, waar verlichte en verdraagzame mannen zich vereenigen."

»Maar niet alzoo hebben wij gehandeld. Wij hebben *met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen*, de broederhand hem toegereikt, aan wiens overtuiging geweld werd gepleegd."

»Herdenken wij de kommervolle jaren van 1845 en 1846. Aan hoe menigen Protestant, wiens kinderen, *uit gemengd huwelijk geboren*, niet allen tot zijne Kerk behoorden, is in die bange dagen, door onverbiddelijke dienaren van Rome, niet de vreesselijke keuze gelaten, tusschen het verzaken van het geloof zijner vaderen en tusschen het zien verhongeren van zijn kroost. Aan hoe menigen gemoedelijken Catholiek, wiens kinderen niet allen waren opgenomen in den schoot der R. Kerk, is toen niet het verbreken der meest heilige beloften aangewezen, als het eenigste middel om zich te vrijwaren voor het nijpende gebrek."

»In die dagen van zorg en beproeving, toen heeft menig huisvader, toen heeft menig hopelooze [illegible] God gedankt, dat er protestantsche genootschappen bestonden, die door het verleenen van tijdelijke hulp, redding bragten in den nood; die hun voedsel en dekking gaven voor hun schreijend kroost. — Door deze genootschappen werden zij in staat gesteld getrouw te kunnen blijven aan de afgelegde belijdenis des geloofs. — Hun werd gelegenheid verschaft de roepstem van hun geweten te kunnen volgen en het bemoedigend woord gestand te doen, eenen echtgenoot op zijn doodbed gegeven, dat zijne kinderen zouden worden opgevoed in de leer van die Kerk, waartoe de stervende behoorde.

»Ja! daartoe hebben wij stoffelijke middelen gebezigd. — Maar ik wil het aan onze bestrijders gevraagd hebben; zou het niet zijn geweest de meest bittere, de meest heiligschennende spotternij, indien wij gezegd hadden aan de van kommer en gebrek verkwijnenden: stoffelijke middelen bezigen wij niet. Maar God is groot; God is de liefde en de waarheid zelve. Zie, hier geven wij u het Woord waarin Hij zich aan ons heeft geopenbaard. Leest daarin en gij zult worden gesterkt en opgebeurd!"

»Wij zullen het voorzeker allen gaarne bekennen: *de overtuiging laat zich door geld niet vestigen*. Maar, immers, onze pogingen strekken niet daarheen, dat wij eene overtuiging in het godsdienstige zouden willen vestigen of bevestigen. Wij waken alleen daarvoor, dat de bestaande overtuiging vrij en ongehinderd, zich uiten (!) en ontwikkelen (!) moge. Wij zorgen daarvoor, dat de huisgenooten des geloofs niet gedwongen worden, door nood en behoeften en de zorgen des levens, eene andere overtuiging te huichelen, dan die woont in hun binnenste. Wij zorgen daarvoor, dat hij, die zich in het licht des Evangeliums verheugt *niet gedwongen worde zich te verlagen* TOT DE AANBIDDING VAN HOUT EN STEEN, en dat hij het welvaren van zijn gezin niet KOOPE ten koste van zoodanige vernedering."

»Dat is geen vestigen of bevestigen eener overtuiging door geld. Het is de handhaving van die vrijheid van geweten, waarop ieder regtschapen mensch, maar bovenal ieder regtgeaard Nederlander zoo hoogen prijs moet stellen. Indien onze handelwijzen, ten deze, het hart van sommigen met smart vervullen; het zal het hart niet zijn van hen, die opregte en onpartijdige voorstanders zijn van christelijke waarheid en gezuiverde godsdienstleer. *Ik ben gekomen om u vrij te maken*, sprak de Zaligmaker der wereld, en hij die zijne beste pogingen aanwendt om die vrijheid in CHRISTUS te handhaven mag niet gezegd worden onwaardig te handelen, al bezigt hij daartoe stoffelijke middelen."

»Of laat de verlichting, de beschaving en de godsdienstige opleiding der mindere klasse, in ons vaderland, zoo weinig te wenschen over, dat het treurig en verwerpelijk zou zijn, met ijver en standvastigheid te waken, dat de vonk der waarheid, die glimt in den boezem onzer min gunstig bedeelde geloofsgenooten, niet met roekelooze handen worde uitgedoofd? Bezoedelen wij ons geweten voor God en de menschen, wanneer wij stoffelijke middelen bezigen, daar waar *de vrienden der duisternis* ons dreigen, dat zij het licht met geweld zullen rukken van den kandelaar?"

»Wij zouden die verwijtingen verdienen, indien wij de geestelijke middelen buiten den kring onzer werkzaamheden gesloten hadden. Maar wie geestelijke middelen bezigen wil, bereide zich daartoe de gelegenheid voor. Wie in ons vaderland zijnen akker wil bebouwen, vangt aan met dien te beschutten tegen het geweld van rivieren en van stroomen. Wie geestelijke middelen wil bezigen om het rijk van CHRISTUS te bevestigen en uit te breiden, hij neme maatregelen van bescherming en behoud."

»*Den Bijbel alléén*, zeggen onze bestrijders, *mogen wij bezigen om de waarheid en het licht te verspreiden*. — Maar is die gezegende Bijbelverspreiding, in onze dagen, door een wonderwerk ontstaan? Wordt het Woord Gods, door eene onbekende en geheimzinnige kracht, in alle talen gedrukt en aan de volkeren uitgedeeld? Of worden de talrijke Bijbelgenootschappen door stoffelijke middelen in staat gesteld hun zegenrijk werk te verrigten?"

»Is het bezigen van stoffelijke middelen, bij de Bijbelverspreiding, nuttig en noodzakelijk, hoe kan het aanwenden van die middelen laakbaar zijn, wanneer wij hen moeten bijstaan en versterken, die den Bijbel kennen en bezitten, maar die in gevaar verkeeren dien weder te verliezen, of dien in te ruilen tegen de litanij der Heiligen of tegen de rozenkrans van Maria?"

»Wie zoo denken moge, ik zal hem niet beschuldigen van onverschilligheid voor de heilige zaak van het Protestantismus, maar ik beschuldig hem van onvoorzigtigheid en van geringschatting zijner vijanden."

»*Maar het is der waarheid onwaardig, door andere wapenen dan hare eigene te zegevieren*. Die woorden vinden weerklank in het hart van ieder edel en weldenkend mensch. — De waarheid is sterk en krachtig boven laster en leugen, en hij, die bij het volvoeren van zijnen pligt, als mensch en als burger beschimpt wordt en aangerand, om der goede zaak wille; ja! hij bezigt middelen zijner onwaardig, indien hij wapenen gebruikt buiten de wapenen der waarheid zelve. Hoe kunstig de leugen gesponnen zij, hoe kunstig de laster ook uitgedacht moge zijn: de waarheid is uit God en zegevierend dringen eindelijk hare stralen door de nevelen des bedrogs en zij plaatsen den bestraalde in het helder licht zijner onschuld, voor de oogen zijner misleide medeburgers."

»In dien geest, in dien zin, maak ik de woorden onzer beschuldigers tot de mijne."

»Maar ik verwerp die woorden, wanneer het die waarheid geldt, die den zwakken mensch verbinden moet met zijnen Schepper: ik verwerp die woorden, wanneer het de waarheid betreft, die de leer van het gezuiverde Evangelium stelt tegenover de leer der menschen en wanneer zij voor ons die beteekenis zouden hebben, dat wij het rustig moeten aanzien, *dat alle ongeoorloofde middelen worden aangewend* om het licht der waarheid, dat uit Christus is, te verduisteren en het eindelijk geheel te verdringen uit het gemoed onzer geloofsgenooten."

»Laat ons rustig voortgaan op den ingeslagen weg, de waakzaamheid parende met *de christelyke liefde*. — Wij zullen niet *verguizen*: wij zullen niet *aanvallen*: wij zullen *geen veroveringen zoeken*: maar met standvastigheid zullen wij het erfdeel verdedigen ons door de vaderen gelaten, ons verheugende in het licht dat ons geschonken is. — Met vereende krachten zullen wij hen beschermen, *die met geweld souden worden teruggestooten in den nacht van* BIJGELOOF *en* PRIESTERDIENST".

»Ziet daar, MM. HH. Broeders en Medeleden onzer protestantsche genootschappen, mijne beschouwingen over de beschuldigingen tegen ons ingebragt door onze geloofsgenooten."

»Die beschouwingen leiden mij er toe, om, met volle overtuiging de woorden te herhalen, die ik bij den aanvang bezigde; om met een gerust geweten te zeggen: welkom op deze *Zevende* Algemeene Vergadering, die ik verklaar te zijn geopend."

Ziedaar de aanspraak van een man die zich beroemen durft op *christelijke liefde* en *verdraagzaamheid*. — Wij weten niet of de bestrijders van *Unitas*, die de heer v. D. zijne »geloofsgenooten" noemt, door zulk eene taal zich zullen overtuigen van het nut en de noodzakelijkheid dier vereeniging: dat is *hunne* zaak. In onze oogen heeft het al den schijn, dat de heer v. D. de zwakheid van zijne bewijsgronden tegenover zijne bestrijders maar al te zeer gevoelde, en er niets beter op wist, dan het fanatisme van sommige lieden gaande te maken, door de schandelijkste blaam te werpen op de Katholieken.

De Katholieken zouden *geld bezigen om leden te koopen voor hunne Kerk*.... De heer v. D. weet immers wel beter? — De Katholieken doen het niet, en *kunnen het niet doen*, juist bij gebrek van de middelen, die men voor dergelijk doel bij hen veronderstelt. Het getal hunner armen is groot genoeg, om er niet meer voor geld bij te koopen. Zij doen het niet, en *kunnen*

[illegible] *doen*, daar de Protestanten door hunne maatschappelijke positie allezins in staat zijn, om zulke ongeoorloofde bemoeijingen tegen te gaan. Zij doen het niet, en al ware er gelegenheid toe, zij zouden het niet *willen* doen, dewijl zij, in hunne godienst zelve, menigvuldige middelen bezitten, die de Protestanten niet hebben, om op de gemoederen te werken (1). — Neen; in dat opzigt kennen de Katholieken hun geweten »rein voor God en de menschen;" en wij durven — zonder de minste vrees van te worden gelogenstraft — den heer v. D. v. I. openlijk uitdagen, om de waarheid zijner beschuldiging door één enkel feit te bewijzen.

Maar het scheen wel, dat de heer v. D. nog niet tevreden was met de Katholieken in hun zedelijk gedrag te brandmerken. Hij deed meer, en ontzag zich niet, ten spijt van zijne »eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen," de Katholieken te grieven in hetgeen hun het dierbaarst is — in hun geloof.

»*Hadden wij*," zegt hij, »*immer strijd gevoerd tegen de geloofsbegrippen onzer Katholijke mede-christenen... de kleur der schaamte zou mijn aangezigt bedekken.*" — Hoe, mijnheer? *Unitas* voert geen strijd tegen onze geloofsbegrippen?..... En *gij*, haar voorzitter, die namens het hoofdbestuur het woord voert, gij maakt er u op hetzelfde oogenblik aan schuldig.... Of is het geen strijd voeren tegen onze geloofsbelijdenis, en *nog erger*, wanneer gij onbewimpeld ons der verachting prijs geeft: als waren wij *afgodendienaars*, AANBIDDERS VAN HOUT EN STEEN?.... Is dat niet »verguizen?" Is dat niet lasteren? lasteren tegen beter weten in? Schaam U, mijnheer! zoo gij nog voor schaamte vatbaar zijt...., maar houd u in allen geval overtuigd, dat althans *wij* niet vragen zullen: *hoe het mogelijk is dat een man als* GIJ, *lid kan wezen van Unitas.* — Die vereeniging is uwer waardig; en zij kon hare strekking niet beter doen uitkomen, dan door U te kiezen tot haren voorzitter.....

Wij lezen in het *Handelsblad*:

»Wij hebben voor ons het reglement voor de vereeniging: *Nederlandsch Mettray*, op Rijsselt, bij Zutphen, hetwelk is vastgesteld in de bijeenkomst van het voorloopig bestuur te Amsterdam, den 5 Dec. 1850, bestaande uit de heeren: *Schimmelpenninck van der Oye*, *van der Heim van Duyvendyke*, *W. H. Suringer*, *A. Brants*, *F. J. Mahieu* en *L. A. J. W. Sloet*. Daaruit blijkt, dat de eerste grondslag tot deze liefdadige instelling is gelegd door den heer *C. D. Schüller*, die de aanzienlijke gift van *f* 16,000 schonk, met het doel om aanvankelijk zooveel hulpbehoevende en verwaarloosde knapen, tot één der protestantsche genootschappen behoorende, in eene landbouw-kolonie te vereenigen, en voor hun onderhoud en hunne opvoeding gedurende eenigen tijd te zorgen. Reeds is daartoe een landgoed van 53 bunders land aangekocht, met de daarbij behoorende gebouwen, alwaar even als te Mettray in Frankrijk en te Horn bij Hamburg, de kweekelingen in familiën van ongeveer 12 knapen zullen worden afgedeeld en in daartoe te stichten, kleine woningen gehuisvest. Men zal deze onderneming kunnen ondersteunen door eene gift in eens, door eene jaarlijksche bijdrage, of beide te gelijk. Zij, die voor eens eene gift hebben gedaan of later doen, van *f* 50 of *f* 100 en meer, worden erkend als *leden-medestichters* der vereeniging, die een diploma ontvangen, hetwelk hun ten allen tijde toegang geeft tot de kolonie, en die ook verkiesbaar zijn tot leden der hoofd-commissie, even als zij die door eene jaarlijksche bijdrage van *f* 5 als leden der vereeniging worden beschouwd. Voorts kan men door de bijdrage van *ééne cent* daags begunstiger der vereeniging worden. Desverkiezende wordt aan al de genoemden eene spaarkas ter hand gesteld, waarin alle giften, groot of klein, erkentelijk worden aangenomen; en die inzonderheid zal worden aangewend tot het inzamelen van centen, die zoo menigmalen strekken om luiheid en zedeloosheid te stijven. Even als te Neuhoff bij Straatsburg, zullen ook gaarne worden ontvangen, alle geschenken in natura, hetzij tot kleeding, voeding, gereedschap of boekwerken. Het bestuur der vereeniging en van hare inrigtingen en de behartiging van hare belangen wordt opgedragen: aan eene hoofd commissie of commissie van toezigt, aan commissarissen, aan eenen directeur, aan afdeelings-besturen en aan correspondenten. In iedere gemeente, waar zich 10 of meer medestichters of leden bevinden, wordt eene afdeeling gevestigd; daar waar zulks niet plaats heeft, zullen correspondenten benoemd worden. Voor elken knaap, die wordt opgenomen, wordt *f* 60 jaarlijks betaald en bovendien *f* 10 entrée-geld; geen kind wordt opgenomen, dan met schriftelijke toestemming van ouders of voogden, enz"

Wij bepalen ons enkel en alleen tot de eenvoudige mededeeling van het bovenstaande, behoudens de navolgende aanmerking op eene der fondamenteele en meest gewigtige onderdeelen van het reglement voor het *Nederlandsch Mettray*. Die aanmerking geldt de bepaling, dat de hulpbehoevende en verwaarloosde knapen, in de op te rigten landbouw-kolonie te verplegen, TOT ÉÉN DER PROTESTANTSCHE GENOOTSCHAPPEN ZULLEN MOETEN BEHOOREN. Geheel en van ganscher harte brengen wij hulde aan de wijsheid dezer bepaling. Het is allezins juist gezien van de oprigters van het *Nederlandsch Mettray*, dat slechts zeer gebrekkig zou kunnen gewerkt worden aan de zedelijke verbetering der jeugdige kolonisten, zoo de kolonie bestond uit eene godsdienstig-gemengde bevolking. Om hen ten goede te kunnen leiden, is het noodig, dat de bevolking der kolonie geheel en volkomen uit geloofsgenooten bestaat, en dat de kolonisten slechts den invloed te ondergaan hebben van geloofsgenooten, die hunne zedelijke behoeften kennen, die hunne taal verstaan en hunne taal spreken, en die bij magte zijn van zoodanige argumenten te bezigen en eene zoodanige levensinrigting te verordenen, als het meest aan hunne speciale behoeften beantwoorden. Zoo het *Nederlandsch Mettray* uit eene godsdienstig-gemengde bevolking bestond, dan zouden wij ons nu reeds van zijne volkomene mislukking overtuigd houden. Kwamen toch de kolonisten in aanraking met personen van verschillende godsdienstige gezindheid, dan zou men, om des vredes wille, zich van alle argumenten van positief-godsdienstigen aard moeten onthouden, dan zou men zich tot eenige nietsbeteekenende en niets afdoende algemeenheden van zedelijkheid, van belang, van betamelijkheid enz. moeten bepalen; bij slot van rekening ware niets in de kolonisten verbeterd geworden, omdat men den grond der menschelijke natuur, die bij uitnemendheid godsdienstig is, onbearbeid zou hebben gelaten — en al wat tot hunne verbetering in het werk zou zijn gesteld, zou bij de uitkomst vruchteloos blijken te zijn. Wij juichen derhalve van heeler harte toe het beginsel, door de oprigters van het *Nederlandsch Mettray* omhelsd en in toepassing gebragt, het beginsel namelijk eener volstrekte afscheiding, in zake van zedelijke verbetering van hulpbehoevenden en verwaarloosden, der belijders van verschillende godsdienstige gezindheid.

Eene vraag echter ten slotte — eene vraag, waarop wij wenschten niet in het breede terug te komen te hebben: indien het beginsel der volstrekte afscheiding het eenige goede beginsel is ten aanzien van hulpbehoevende en verwaarloosde *knapen*, in de ontworpene landbouw-kolonie op te nemen, wat kan men dan aanvoeren ter verdediging van de toepassing van een vlak daaraan tegenovergesteld beginsel, waar het geldt de zedelijke verbetering van *volwassenen?* Voor heden zij het genoeg, deze vraag gesteld te hebben. *Sapienti sat.*

Den 22 dezer zal te 's Hage, gelijk wij bereids gemeld hebben, eene verkiezing plaats hebben voor een lid der Provinciale Staten.

Van den uitslag der daartoe voorbereidende kiezersvereenigingen zal het afhangen, of wij *al* of *niet* zullen medestemmen. (*Toekomst.*)

Het schijnt dat de heer van Nes, door het afsterven van den heer Bruce, thans niet gaarne als *Vice-president naar Neêrlandsch Indiën* wil vertrekken. Dit berokkent de regering voor het oogenblik eenige moeijelijkheid, waar boven zij zich echter, zoo wij gelooven en hopen, zal weten te verheffen.

Door het afsterven van den benoemden Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indiën, de heer Bruce, hebben 's lands finantiën een zeer nadeelig verlies geleden, namelijk dat van eene gratificatie van *f* 25,000 en een traktements-voorschot van *f* 90,000, te zamen bedragende eene som van *f* 115,000. Wij mogen dus allen teregt in het belang des lands dit afsterven betreuren. (*Id.*)

In de *Haarlemsche Courant* van 6 en het *Handelsblad* van 8 dezer vonden wij eene advertentie van de redactie van *de Fakkel*.

Al onze weldenkende landgenooten zullen zonder twijfel hare welsprekende taal opgemerkt hebben. Het deed ons daarbij leed te ontwaren, hoe ziek de redacteurs van dat *Edele* blad zijn. Zij schijnen namelijk aangetast te wezen door ..... de *Jesuitomanie*, eene vreesselijke kwaal, die, zoo als onze beroemde Boerhave ergens zegt, op de hersenkas werkt, en eindigt, met daarin eene ontsteking te brengen. Een van de voornaamste redacteurs ligt sedert 6 weken reeds te bed, en is vermoedelijk door die ziekte aangetast, zoodat de goede man zelfs zijne slaapmuts voor een Jesuit aanziet. De redacteurs van de *Fakkel* hebben eene bende Jesuiten ontdekt..... gruwel!..... gruwel!..... o welk een gruwel!..... de Jesuiten nuttigen bij hun ontbijt kleine kindertjes aan het spit gebraden, en bij hun middagmaal volwassen menschen..... *à la sauce Tartare.*

In ernst, wij verzoeken en smeeken den minister van Justitie, om die bende Jesuiten, door de brave redactie van de *Fakkel* ontdekt, te vervolgen, en de regterlijke magt, om haar te veroordeelen en te doen straffen met de koorde, dat er de dood na volgt, zooals onze strafwet zegt.

Wij wenschen dit om redenen, welke onze lezers dadelijk zullen kunnen gissen, maar wij wenschen dit ook, opdat die goede redacteurs hunne gezondheid mogen weder krijgen en genezen worden van hunne *Jesuitomanie.* (*Toekomst*)

Thans is er welligt geen onzer lezers meer, die niet het voortreffelijk *Manifest* van Kardinaal Wiseman kent, getiteld: *Beroep op het gezond verstand en het beter gevoel van het Engelsche volk, bij de instelling der Katholijke hierarchie in Engeland*, en het is niet zonder reden, dat de Katholijken hetzelve beschouwen als een altoosdurend en merkwaardig gedenkstuk, dat tot eer verstrekken zal van den geest der katholijke Kerk in deze eeuw.

De grondige bewijzen, waarmede de wettigheid van de herstelling van het bisschoppelijk bestuur der Kerk in Engeland wordt aangetoond, heeft evenzeer als de gematigde en hoogst welvoegelijke toon, waarin het stuk geschreven is, reeds aan velen de oogen geopend en hunne vooroordeelen doen verdwijnen. Doch het Manifest heeft tevens ook dit nut gesticht, dat Protestanten, wier geest vrij gebleven was van den geest van onverdraagzaamheid en onbillijkheid, thans openlijk voor hun gevoelen ten voordeele der katholijke hierarchie beginnen uit te komen. Een treffend voorbeeld hiervan levert een Protestantsch weekblad, de *Weekly Dispatch*, die, zegt men, 17.000 abonnementen heeft, en desniettemin in een artikel tegen de *Times* gerigt, niet schroomt de volgende woorden te bezigen:

»Waartoe dient dat verdoovend geschreeuw van de »*Times* en zijne voorgewende correspondenten, tegen de »uitoefening in Engeland van het regt van den katholijken Opperpriester? Waarin is dan die onbeschaamdheid gelegen, zooals zich de dweepers van het Anglicanismus uitdrukken, met eene laagheid en opgeblazenheid, die walg en afkeer moet inboezemen? Waarin »is de onbeschaamdheid gelegen, wanneer het Opperhoofd der Katholijke Kerk een wezenlijk regt uitoefent, dat erkend wordt door allen, die hem onderworpen zijn? Als enkel geestelijk gezag, is dat van den »Paus het oudste, het wettigste in deszelfs oorsprong, »het eerbiedwaardigste, het verhevenste in de overleveringen van zijn algemeen rijk over alle gezag der »gansche wereld! Vroeger boog zich geheel Europa met »een eenparig gevoel van onderwerping voor hetzelve »neder. Naast hetzelve, is elke vorm van geestelijk »gezag slechts overweldiging en opstand. Elke andere »Kerk is slechts een kampvechter, eene *parvenue*, wier »geboorte alleen te danken is aan gelukkig gevoerde »twisten en aan de overwinning der rebellie. Als gezag, »dat de magt voor zich vordert om het geweten der »menschen te bestieren en te regelen, is het zeker »veel eerbiedwaardiger, veel verstaanbaarder en veel »redelijker dan dat van de koningin van dit of eenig »ander koningrijk. Ten minste is het gegrond op eene regtstreeksche en onafgebroken opvolging van den tijd der »Apostelen af. Sedert de instelling van het pausdom tot »op heden, is de paus altijd gekozen geworden uit eene »regelmatig benoemde geestelijkheid, met de algemeene »toestemming van alle geloovigen, en openlijk erkend »door alle regtmatige vergaderingen der kerkvaders.

»Maar onder welk voorwendsel zal men een enkel dezer »kenteekenen van wettigheid voor het geestelijk gezag »toekennen, hetzij aan Hendrik VIII, die zich opperpriester maakte krachtens van eene akte van het parlement, hetzij aan de tegenwoordige Koningin, zijn »laatste opvolgster? Zij kan volgens de bekentenis van »allen, niet wettig noch van kracht een enkel Sakrament »der kerk toedienen, en evenwel werd zij geroepen om »de Moeder der geloovigen te worden, het *Opperhoofd* »*der heilige algemeene kerk*, in de jaren van reden en »verstand, op den ouderdom van *negentien jaren!* Waarlijk de Paus en zijn volk, men moet het wel erkennen, »hebben de reden en het gezond verstand voor zich!"

Men verzoekt ons het volgende te plaatsen:

»Gisteren vierde de Gemeente van de R. K. Kerk *de Liefde* buiten de Raam-barrière alhier de plegtige inwijding van het Nieuwe Orgel, dat, met hare milde bijdragen en ondersteuning, door de onvermoeide zorg van haren waardigen Pastoor, de Wel-Ed. Heer H. A. Telders, was tot stand gekomen. De voor die gelegenheid door den heer J A. Sieverdink gecomponeerde Cantate: *Laudate Dominum in psallerio et cythara*, waarmede de plegtigheid een aanvang nam, had een grootsch effect, en doet der Stedelijke Muzijkschool, waar hij zijne opleiding genoot, de meeste eer aan; vooral bewonderden wij daarin een heerlijk Duo voor Sopraan en Tenor, maar allermeest op het einde de dubbele Fuga: *Omnis spiritus laudet Dominum*. Niet minder voldeed het door den Dilettant, de heer Th. Hendriksen gecomponeerde *Confitemini Domino quoniam bonus*, waarvan bijzonder het Alt-Solo verrukkend was.

»De uitvoering van deze en andere uitgelezen zangstukken was onberispelijk, en, het beperkt zang-personeel eener Buitenkerk in aanmerking genomen, buitengewoon verdienstelijk. Hoogst gelukkig voor dezen dag, noemen wij de keuze der Jubilé-Mis van Michael Haydn,

---

(1) Vgl. *De Brief van Unitas, beoordeeld door eenige Amsterdammers*, bl. 22.

waarin eene menigte orgel-solo's voorkomen, die den Organist, den heer J. A. Sieverdink ruime gelegenheid gaven om zijn ongemeen talent in de behandeling van het orgel en den heerlijken toon van dit Nieuw Kunstgewrocht te doen uitkomen. Bovenal was dit echter het geval toen hij na den afloop der godsdienstoefening o. a. een tweetal, zoo regt voor het orgel geschreven Fugue's van S. Bach meesterlijk voordroeg, en de Gemeente in verrukking bragt.

»Het Nieuwe Orgel bevat 18 sprekende Registers voor twee Klavieren en Pedaal; het front heeft een grootsch en indrukwekkend aanzien, in het *halflicht*, waarin het geplaatst is onder het gestukadoord gewelf. De zitting voor den Organist is op zijde aangebragt. Het inwendige onderscheidt zich door eene geheel nieuwe, door den Maker, den heer H. B. Lindsen, van Utrecht, uitgevonden Mechaniek. De intonatie is krachtvol en aangenaam, het geluid bezit eene streelende liefelijkheid, en de volmaakte ineensmelting der onderscheidene registers laat niets te wenschen over. Het Orgel, dat reeds vroeger door onderscheidene deskundigen onderzocht en uitmuntend bevonden werd, zal bij vergunning van den WelEerw. Herder dezer gemeente, nog gedurende eenige dagen door kunstminnaars naauwkeurig kunnen bezigtigd worden."

Volgens de door de administratie opgemaakte Staten, zijn gedurende het jaar 1850 in de Stads-ziekenhuizen alhier

	opgenomen.	uitgegaan.	overleden.
In het Binnengasthuis...	3195	2805	392.
» » Buitengasthuis..	1902	1689	213.
Waarvan			
Op de Zieken-Afdeeling..	2931	2448	474.
Op de Chirurg. Afdeeling	1416	1303	115.
» » Kraamzaal...........	422	416	8.
Syphilitischen..............	262	268	6.
Krankzinnigen.............	66	59	2.
Totaal (1850).......	5097	4494	605.

Vergelijkt men deze opgaven met die over het jaar 1849, wanneer de 827 opgenomene cholera-lijders niet medegerekend zijn, en welke het volgende totaal gaven:

(1849)......	6019	5542	827.

dan blijkt het, dat er ongeveer 1000 personen minder opgenomen zijn, en dat dit verschil bijna alleen door het aantal verpleegden op de Zieken-Afdeelingen gegeven is, zijnde dit toen geweest:

	3809	3272	668.

Het *Staatsblad* N°. 115 bevat de Wet van den 31sten December 1850, tot aanvulling der wet van den 14den September 1849 (*Staatsblad* N°. 43), betreffende de heffing van eene der daarbij bekrachtigde provinciale belastingen in Friesland.

Het *Staatsblad* N°. 101 bevat de Wet van den 31sten December 1850, tot vaststelling van het 1ste hoofdstuk der staatsbegrooting voor den jare 1851.

Het *Staatsblad* N°. 121 bevat de Wet van den 31sten December 1850, tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren, over het jaar 1851.

Als eene bijzonderheid meldt men, dat er gedurende dit zachte saizoen in eenige tuinen te Groningen vruchtboomen staan, die ten vorigen jare sterk hebben gedragen en thans wederom met nieuwe bladeren beginnen te prijken. — Verder meldt men, dat de weiden om die stad een heerlijk aanzien hebben; het gras begint te groeijen, en daartusschen vertoonen zich bloemen, welke reeds zijn ontloken. Een paar landlieden, wonende één uur buiten die stad, maakten op nieuwjaar hiervan gebruik, en zonden aan een' inwoner aldaar tot geschenk eene menigte bloempjes, welke zij op hun land hadden geplukt.

TILBURG, 12 Jan. Sedert eenige dagen hebben twee door de Commissie, belast met de vereffening der nalatenschap van wijlen Z. M. Willem II, benoemde deskundigen uit 's Hage, zich onledig gehouden met het opnemen en taxeren der kavallerie kaserne ter dezer stede, welke, naar men verneemt, door de voornoemde commissie aan onze stedelijke regering, ten behoeve der stad in koop, is aangeboden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 Jan. De ministerieele krisis is geëindigd. Vier ministers van het vorige kabinet blijven aan het bestuur, namelijk de heeren Baroche, voor binnenlandsche zaken; Rouher, voor justitie; Fould, voor financien en Parieu, voor openbaar onderwijs. De vijf nieuwe leden van het kabinet zijn Bonjean, voor koophandel; Ducos, marine; Drouin de Lhuys, buitenl. zaken; Regnault de St. Jean d'Angély, oorlog; en Magne, openbare werken.

Het commandement van den generaal Changarnier is opgeheven. De generaal Baraguay d'Hilliers is benoemd tot opperbevelhebber der troepen van de eerste divisie. De generaal Perrot voert het bevel over de nationale garde van het departement der Seine.

De *Bourgeoisie*, het gegoede, nijvere, redenerende gedeelte der Parijsche bevolking, blijft vrij onverschillig omtrent het ontslag van generaal Changarnier. In de Wetgevende Vergadering echter was dit niet het geval. Het naauwelijks geconstitueerde kabinet bevindt zich al dadelijk tegenover eene vijandige meerderheid ter zake van de daad, waarmede het zijn bestuur inwijdde.

De zitting der Wetgevende Vergadering was dan ook gisteren zeer onstuimig. De heer de Remusat stelde voor eene commissie te benoemen tot het beramen van zoodanige maatregelen, als de Vergadering bij het gewigt der omstandigheden overeenkomstig hare waardigheid mogt noodig achten. Dit was een votum van wantrouwen jegens het kabinet, en gaf dan ook aanleiding tot hevige debatten. De heeren Berryer, Dufaure en Bedeau beklommen achtervolgens het spreekgestoelte om het ministerie te interpelleren over het ontslag van den gen. Changarnier, en bragten vooral de ministers Baroche en Rouher in zulk eene verlegenheid, dat zij bijna geen woord tot hunne verdediging konden uitbrengen. Het gevolg daarvan was dan ook dat het voorstel van den heer de Remusat tot het benoemen eener commissie, met 330 tegen 273 st. werd aangenomen. De Montagne, die den gen. Changarnier geen te groote zegepraal wilde verschaffen, heeft zich van de stemming onthouden; anders had de meerderheid voorzeker veel grooter geweest.

Heden is die commissie tot stand gekomen; zij is zamengesteld uit 15 leden, gekozen door elk der 15 bureaux, te weten. de heeren Bixo, Baze, Cavaignac, Buffet, de Montebello, Flandin, Passy, G. de Beaumont, Napoleon, Daru, de Broglie, Nettement, Lanjuinais, Morellet, de Mornay, de Lamartine.

Van deze zijn Baze, de Mornay, Nettement, Passy, Lanjuinais, G. de Beaumont, de Montebello en de Broglie, dus de meerderheid, tegen de aanmatigingen van het Elysée; Lamartine, Flandin en Daru zijn het ministerie genegen. Cavaignac, Bixio en Morellet maken de republikeinsche linkerzijde uit.

De *Siècle* berigt dat het ministerie ten gevolge van de benoeming dezer commissie weder zoo goed als ontbonden is. De heer de Broglie is verkozen tot Voorzitter en Languinais tot secretaris der commissie. Morgen zal zij rapport uitbrengen.

De taal der dagbladen is thans zeer levendig. De dagbladen der meerderheid vallen den President der Republiek, wegens het ontslag van gen. Changarnier, met de grootste hevigheid aan; de bladen van het Elysée pogen hem deswege te verdedigen. Het *Journal des Débats* noemt den stap van het Elysée zeer roekeloos, en die ernstige gevolgen zal hebben.

Wat de Vergadering betreft, de fractie der roode republiekeinen is op de hand van het Elysée, om zich over den gen. Changarnier te wreken, en om den President der Republiek in het verderf te storten.

Men heeft opgemerkt, dat al de afgetreden ministers *voor* het ontslag van den gen. gestemd hadden; al de aanblijvenden, Fould uitgezonderd, er *tegen*. En toch is de eerste daad der herstelling van hun gezag geweest, dat zij den generaal zijn ontslag gaven! Het is inderdaad zeer zonderling.

— Gisteren morgen heeft er op het Elysée eene vereeniging van het nieuwe kabinet plaats gehad; de generaal Baraguay d'Hilliers zat daarbij voor.

De raad heeft zijne zitting tot laat in den nacht doen voortduren. Men verzekert, dat er spraak is geweest om den generaal Changarnier onverwijld tot maarschalk van Frankrijk te verheffen.

— In de zitting der Wetgevende Vergadering van heden viel een zeer opmerkenswaardig incident voor. De buitengewone commissie eischte bij monde van den heer de Broglie mededeeling van de processen-verbaal van de permanente commissie, die tijdens de vacantie der Vergadering zitting had. De minister Baroche begon de bedreiging te bemerken, en om te bewijzen dat hij de gevolgen van een onderzoek niet vreesde, ging hij nog verder dan de eisch luidde. Hij wilde namelijk niet alleen mededeeling, maar zelfs openbaarmaking der gevraagde processen-verbaal. Sommigen prijzen de moedige houding van den minister bij deze gelegenheid; anderen meenen daarin slechts een voorgewenden moed te zien.

— Het voorstel van den heer Victor Lefranc, tot herziening der kieswet van 31 Mei, is van de orde van den dag afgenomen.

— Men zegt, dat de generaal Reibelle uit zijne betrekking is ontslagen, en vervangen door den tot generaal benoemden kolonel Cotte.

— De President der Republiek heeft het ontslag van den heer Carlier, prefect van politie niet aangenomen.

— Betreffende het vraagstuk der onschendbaarheid van de leden der Wetgevende Vergadering, heeft de regterlijke magt, in eersten aanleg, zich verklaard tegen het door de Vergadering ontwikkeld en volgehouden gevoelen. De Regtbank heeft, onder voorzitting van den heer Belleyme, verklaard, dat de heer Mauguin ten onregte uit de gijzeling was ontslagen, en heeft zijnen schuldeischer gemagtigd, om hem op nieuw ter zake van het door hem verschuldigde bedrag te vervolgen en te doen gijzelen. Tevens heeft zij den Directeur van de gevangenis, welke den genoemden afgevaardigde op eene onregelmatige wijze daaruit had ontslagen, verantwoordelijk gesteld voor de daardoor te weeg gebragte schade, ten beloope van 3000 fr.

— In den stedelijken raad zal, zegt men, eerdaags een voorstel gedaan worden om voortaan de lijken te verbranden in plaats van ze te begraven.

— In den staat van de bank heeft slechts weinig verandering plaats gehad. Het in-kas is met ongeveer twee millioen vermeerderd, dat der bijkantoren met genoegzaam 3 millioen. De portefeuille te Parijs is met nagenoeg 4 millioen verminderd. De circulatie is te Parijs met 6 millioen verminderd, en in de bijkantoren met 3 millioen vermeerderd. De rekening-courant der schatkist is met 4 millioen vermeerderd.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Jan. De heer Roebuck, hoofd van een der radicale partijen, was onlangs uitgenoodigd om eene voorlezing te komen bijwonen, die te Sheffield gehouden werd, doch hij verschoonde zich daarvan zeggende dat de naderende debatten van het Parlement al zijn tijd roofden, aangezien hij bezig was met een uitgebreiden arbeid, die veel opzien zou baren. Men begrijpt reeds dat deze volks-vertegenwoordiger op zal treden als verdediger der katholijke hierarchie.

— Ruim 2000 dames, te Dover woonachtig, hebben een adres ingediend aan H. M. ten einde hare Souvereine, benevens hare gehechtheid, ook tevens het leedwezen te betuigen dat zij gevoelen, ziende hoe de Paus, haars inziens, binnen Engeland in de regten der koningin treedt. H. M. de koningin zal ongetwijfeld zeer gevoelig zijn over dit blijk van belangstelling. Velen houden echter dit adres voor een werk door predikanten bekookt op de dames thee-visites.

— Sir Robert Peel, de oudste zoon van den edelen Baronet, is, op de jagt zijnde, van zijn paard gestort, en werd bewusteloos en aan zijn hoofd zwaar gekneusd opgenomen. Hij verkeert in een zorgelijken toestand.

— De Engelsche dagbladen de *Times*, de *Morning-Herald* en de *Daily News* zijn het in hunne beschouwingen over Frankrijk volkomen eens met het Elysée. Zij vallen de Wetgevende Vergadering hevig aan.

— Onderscheiden voorwerpen voor de Tentoonstelling zijn reeds uit Britsch-Indië en China aangebragt, onder anderen een dames kleed van 7000 £, en een zadel, met goud en edelgesteenten bezet, ter waarde van 6000£.

— Te New-York heerschte, volgens de jongste berigten, groote gisting ten gevolge van de uitvoering der nieuwe wet betrekkelijk de gevlugte slaven. Een kleurling, vervolgd als gevlugde slaaf, was te New-York aangehouden; betrekkelijk zijne zaak was een geregtelijk onderzoek ingesteld maar nog niet afgeloopen, en ofschoon zich tot dusverre bij de menigte geen sporen vertoond hadden van eenig voornemen om zich tegen de uitvoering der wet te verzetten, was men toch niet zonder vrees voor opschudding ingeval de uitlevering van den vlugteling mogt bevolen worden.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 11 Jan. Men schrijft uit Kiel, dat de Oostenrijksche commissaris aan het stadhouderschap de volgende voorwaarden heeft gesteld: Het Sleeswijk-Holsteinsche leger wordt tot achter de Eider teruggetrokken en tot op een derde gedeelte van zijne tegenwoordige sterkte gereduceerd. Daarentegen zullen ook de Deenen hunne armee in Sleeswijk reduceren, waarbij het hen echter zal vrijstaan, naar goedvinden, alle punten in het hertogdom Sleeswijk, zelfs de voor Rendsburg aangelegde buitenwerken, bezet te houden en respectivelijk te bezetten. De landsvergadering wordt ontbonden; het stadhouderschap blijft in functie, tot dat twee Duitsche kommissarissen en een Deensche de opperste leiding van zaken op zich genomen hebben. Oostenrijk guarandeert de teruggave der gevangenen te Kopenhagen niet en evenmin de amnestie der gevlugte Sleeswijkers.

— Men schrijft uit Hamburg 11 Januarij. »Het lot van de hertogdommen is beslist. Zie hier de tijding, welke heden morgen ten 6 ure uit Kiel is afgezonden: »De landsvergadering heeft in eene geheime zitting, welke van gisteren avond 8½ ure tot heden morgen 5½ duurde, met 42 tegen 26 stemmen besloten, *om de regering te magtigen, tot aanneming der door de commissarissen gestelde eischen, onder voorwaarde nogtans, dat* Rendsburg *en* Friedrichsort *door Sleeswijk-Holsteinsche troepen bezet blijven.*"

— In en om Berlijn wordt een zeer aanzienlijke legermagt vereenigd.

WEENEN, 8 Januarij. Na afloop der Dresdener conferentiën, zal in Oostenrijk eene algemeene amnestie voor staatkundige misdrijven afgekondigd, en tevens de staat van beleg overal opgeheven worden. Voor de Lombardijsch-Venetiaansche provincien zal alsdan mede eene constitutie gepromulgeerd worden.

— Men verneemt dat het ministerie voornemens is het leger met 200,000 man te verminderen.

BELGIE.

BRUSSEL, 12 Dec. Bij ministerieel besluit zijn de vaste zeilschoepdiensten voor 1851 geregeld; daarbij is ook bepaald, dat op den 1 Mei en op den 15 November een zeilschip zal vertrekken van Antwerpen naar Singapore en Batavia.

STADSNIEUWS.

In den laten avond van gisteren is in een logement in de Warmoesstraat tusschen twee zich aldaar bevindende vreemdelingen twist ontstaan, die weldra zoo hoog liep, dat de een den anderen eenen messteek aan den hals toebragt, ten gevolge waarvan deze onmiddellijk is overleden; de dader heeft zich voor als nog door de vlugt weten te redden.

In de 213de Staats-Loterij, zijn in de 1e Klasse bij de 1e Trekking prijzen van f 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 46582 f 20,000, N°. 18640 en 6910 ieder f 1000

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 13 Januarij.

Van 5 tot 11 Januarij 1851 zijn ingeschreven:

Ondertrokken Huwel.	34.	Levenloos aangegeven Zonen	6.
Geborenen	176.	dito dito Dochters	5.
Overledenen	131.	Elders overl. en alhier ingeschreven	—.

Totaal	Gehuwde Paren	52.	Sedert primo Januarij 1851.
	Geborenen	269.	
	Alhier overledenen	186.	
	Elders overl. en alhier ingeschr.	—.	

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	pCt.	11 JAN. 4½ u. gebl.	13 JAN.	4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Sch.	2½ pCt.	56 1/16	56¼	56⅝	56⅝
Dito Dito	3	67 1/16	66⅞	67	66 1/16
Dito Dito	4	88	87⅞	87⅞	87 1/16
Dito Obligatien O. I.	4		86¼		
Amortis. Syndic.	3½		88½		
Handel-Maatschappij	4½		109¼		
Aand. Rijn-Spoorweg		93¾	93½	93¼	
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
Belgie, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		47 5/16	47⅛	47¼	47¼
Frankrijk, Obligatien	3	53¼	52 15/16	53 1/16	53
Spanje bij Ardoin £ 85	5		12 1/16	12⅛	
Dito Dito £ 510		12⅜	12¼		
Dito Onbep. Stukken			11⅝	11 1/16	
Dito	3	39⅛	39¼	39 5/16	
Dito Binnenl. 2400 P.		33½	33⅝	33¼	33 11/16
Coup. *Ardoins*		7⅜	7 1/16		
Passive					
Fransche Uitgest.					
Portugal te Londen 5 pCt. nu 4		35¼	34 15/16	35	
Dito Dito		34⅞	34 9/16	34 11/16	34 9/16
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	106	105½	105¼	105¼
Dito Dito 1828 en 1829		104½	104¼	104⅝	
Oost. bij d°. 1831 en 1833			94½		
Dito	4½	94½	94¼		
Dito bij *Hope*	4	86 5/16	87		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		86½			
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	3				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		66	66½		
Polen, Aand. à fl. 500		143	143¼		
Dito met Lot. à 300					
Amerika, Bank-Actiën					
Pruissen, Aand. met Lot. R. 50 f					
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	70¼	70	70¼	
Dito	2½				
Dito Nieuwe	2½	37½	37⅛	37⅜	
Dito Nieuwe	5	75½	76 1/16	76¾	75 9/16
Ween. Bank bij *Goll en C°.*		75½	75½		
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 500 f					
Nieuwe dito 250					
Napels, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
Brazilië te Londen 1824	5	89¼	89⅜	89¼	89⅜
Dito Leening 1843	5		88		
Dito £ 200					
Peru					
Mexico	5	34⅛	33¾	34	33¾
Venezuela 6 pCt. nu	4				
New Grenada 6 pCt. nu	1½	18			
Ecuador		3⅛			
Grieken f					

Denemarken 5 pCt. 98⅛; Polen, Cert. 4 pCt. 75⅛.

In Binnenl. fondsen was de stemming algemeen iets flaauwer. 3 pCts. Fransche insgelijks, iet minder dan Zaturdag. De overige vreemde fondsen meest alle tot verlaagde koersen aangeboden bij onbelangrijke handel, behalve Brazilianen, welke bij eenige omzet ruim ¼ pCt. williger waren.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pc., Prolongatie 2½ pc. Disconto 2 pc.

Wisselkoers.

Kort Parijs 56¼; Zigt Parijs 56½; 2/m. Londen 11,72½; Zigt Londen 11,80; 2/m. Hamburg 35¼; Zigt Hamburg 35 3/16; 2/m. Lissabon 44½; 2/m. Porto 44½; 2/m. Petersburg 1,81.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 11 Jan. Belg. leen. 2½ pc. 50; 5 pc. 97¾; 1840, 5 pc. 99; Spanje Ard. 5 pc. 12; Binnenl. 3 pc. 33 7/16; Coupons —; Rom. Leening 76.

PARIJS, 11 Jan. Fransche 3 pc. 56.60; 4 pc. —,—; 5 pc. 94,35; 5 pc. N. 94,25; Schatk. 4,50; Bank-Actien 2260,—; Belg. 1840, 5 pc. 100¼; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 33⅜; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 945,—; 1849 930,—; Haïti —; Portugal 5 pc. —; Rom. Leening 76.

MADRID, 4 Jan. Spanje 3 pc. 33¾; 5 pc. 12½; Uitg. Schuld 3⅞; Coupons 6⅞.

LONDEN, 11 Jan. Cons. kont. — a —; op tijd 96½ a 96⅝, Braz. 89 a 90; 1829/39 87 a 88; 1843 — a —; Den. 3 pc. 75 a 78; N. L. 5 pc. 100 a 102; Ecuador 3¾ a 3⅞; Gren. 17¼ a 17¾; Uitgest. 3¾ a 4; Mexico 34⅛ a 34⅝; Peru 4 pc. 79¼ a 79¾; Uitgest. 34¼ a 34¾; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 34½ a 35; 3 pc. 35 a 36; Rusl. 1822, 5 pc. 110 a 111; (N.) 4½ pc. 96 a 96½; Spanje 5 pc. 17⅜ a 17⅝; 3 pc. 38 a 38¼; Coupons — a —; Passive 3⅝ a 3⅞; Holl. 2½ pc. 57½ a 58; 4 pc. 90 a 90½; Venez. 30½ a 31½; Uitgest. 11¼ a 11¾.

WEENEN, 10 Jan. Met. 2½ pc. —; 4 pc. —; 4½ pc. 82½; 5 pc. 95; Bank-Actien 1135; Lot. fl. 500, —; id. fl. 300, —.

BERLIJN, 11 Jan. Schuldbr. 3½ pc. 84½, Loten 119⅞; Rusl. Stiegl. 4 pc. —; Pools 4 pc. 79½; Loten fl. 200 94; id. fl. 300 149¾; id. fl. 500 81.

HAMBURG, 11 Jan. Rusl. Eng. Leen. 104; Stiegl. 4 pc. 86½; Spanje, Ard. 5 pc. 11½; Binnenl. 3 pc. 31⅛.

FRANKFORT, 11 Jan. Met. 5 pc. 72½; 4 pc. 56⅛; 2½ pc 37⅞; Bank-Actien 1040; Darmst. Loten fl. 50 73½; id. fl. 25 28⅜; Badensche Loten fl. 50 53⅜; id. fl. 35, 31⅝; Nassausche 25⅞. Holl. 2½ pc. 57, Werk. Sch. 4 pc. 87⅛; Sijndic. 3½ pc. 88¼.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	f 25,50 a —		Pruissische	f 34⅛	a —
Napelsche	24,90	,, —	Spaansche	2,44½	,, —
Div. in £St.	11,75	,, —	Hamb. Russ.	37	,, —
Eng. Russen	—,—	,, —	Russ. in Z. R.	36⅛	,, —
Fransche	56⅛	,, —	Papi ,,	—	,, —
Belgische	56⅛	,, —	Pools. in Fl.	27⅛	,, —

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 13 Januarij.

GRAANMARKT.

Tarwe bijna zonder handel; 132 ℔ Roode Odessa f 225 bij gerijf.

Rogge iets hooger. 122, 129 ℔ Pruissische f 172, 185; 114 ℔ gedroogde f 148; 115 ℔ dito f 145, bij partij.

Garst, Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie in April ek. 58½; Sept. 55½; Aug. 56 &. *Lijnzaad* een doen; 109/10, 112/13 ℔ Petersburgsch f 285. f 295; *Raapolie* op 6/w. f 35½, Vliegend f 34½; 1°. Mei ek. f 34¾, ½, Sept., Oct., Nov. en Dec. f 34½. *Lijnolie* op 6/w. f 34½; Vliegend f 33¾, 1°. Maar, April en Mei f 33¾. *Hennepolie* op 6/w. f 37½; Vliegend f 36½. *Raapkoeken* per 1040 st. f 58, 63. *Lijnkoeken* per 104 st. f 7½ a 11½.

LEIDEN, 11 Jan. Boter f 29 tot 32 pr. vierde vat; Oude Tarwe f 8,00 tot 8,20; Nieuwe Tarwe f 7,50 tot 7,80; Oude Rogge f 5,80 tot 6,00; Nieuwe Rogge f 5,60 tot 5,80; Gerst f 3,80 tot 4,00; Haver f 2,60 tot 3,00; Paardeboonen f 4,50 tot 4,70, Duiveboonen f 5,00 tot 5,30; het Ned. Mud.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 12 Januarij. Aangaande het schip Nederwaard, Kapt. Meijer, van Batavia naar Rotterdam te Brouwershaven lek binnengeloopen, wordt, volgens brief van Rotterdam van den 11 dezer gemeld, dat niettegenstaande men dag en nacht bezig was met pompen, hetzelve 9 duimen water in het uur maakte, doch waarschijnlijk spoedig gereed zou zijn om naar Hellevoetsluis te vertrekken.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 11 Jan. H. W. Brugman, Nina Burhoven, Newport. — 12 Jan. H. Visser, Hoop, Londen.

HELVOET, 10 Jan. J. Tolner, Courier, Nantes. — 11 Jan. K. N. C. Bergner, Canton, Batavia, l. van Brouwershaven. - K. J. Tolner, de Hoop, Smirna en Lissabon. - J. Wekenborg, Anna Margaretha, Cette. — 12 Jan. S. Halfweeg, Jeannette, Batavia, l. van Brouwershaven.

UITGEZEILD:

TEXEL, 11 Jan. R. Williams, Roscommon, (s.) Londen. - O. E. Smith, Diana, (s.) id.

HELVOET, 10 Jan. T. Goodburn, Giraffe, (s.) Londen. — 11 Jan. J. S. Stoorvogel, Adriana, Duinkerken. - J. D. Douwes, Jettina Margaretha, id. - W. H. Smith, Apollo, (s.) Londen. - Ocean, (s.) id. - J. Toogood, Jenny Lind, Grangemouth. - J. Besford, Joseph en Mary, Newcastle.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 13 Januarij in lading naar:

Keulen	L. de Ruiter, Cölln N°. 29.
	W. Lintz, Herman.
Ludwighaven	A. Hartman, Ludwighaven N°. 6.
Manheim	J. Dorsenbach, Jacob.
Wesel	P. J. Balk, Vrouw Rebecca.
Mainz	W. Keller, Maintz N°. 1.
Dusseldorp, Neus en Urdingen	C. Brugman, Niederrein N°. 3.
Duisburg	H. Kamps, Vlijt en Hoop.
Venlo en Roermond	F. Koppelaars, l'Hirondelle. (Beurt L. de Rijk en C°.)

Rijnhoogte	Arnhem 11 Jan. 2 el 40 dm.
	Keulen 11 ,, 9 vt. 8 ,,

ADVERTENTIEN.

(783) Mijne geliefde Echtgenoote A. H. VAN EYCK verloste heden voorspoedig van eene *DOCHTER*.
NIEUWKOOP, 9 Januarij 1851. P. BOTS.

Men verlangt zoo spoedig mogelijk een JONG MENSCH, als VOLONTAIR op een Kantoor, waar gelegenheid bestaat om zich in het vak van Granen als anderzins te bekwamen. Adres met gesloten *franco* briefjes onder Letter B. bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel bij de Beulingsluis, N°. 465. (782)

Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij.

LONDEN. ROTTERDAM. MANHEIM.

Dienst voor PASSAGIERS en GOEDEREN, tusschen **Rotterdam, Nijmegen, Arnhem, Emmerik, Wesel, Dusseldorp, Keulen, Bonn, Neuwied, Coblenz, Bingen, Biebrich, Mainz, Wormz, Ludwichshafen, Manheim** *en tusschen gelegen plaatsen.*

Van **ROTTERDAM** langs **NIJMEGEN** naar **EMMERIK**, enz., met dezelfde Stoomboot tot **MANHEIM**, des Dingsdags, Woensdags, Vrijdags en Zaturdags, des morgens ten 6 ure.

Van **ROTTERDAM** langs **ARNHEM** naar **EMMERIK**, enz., met dezelfde Stoomboot tot **MANHEIM**, des Zondags, des 's morgens ten 6 ure.

Van **NIJMEGEN** naar **EMMERIK**, enz., met dezelfde Stoomboot tot **MANHEIM**, des Dingsdags, Woensdags, Vrijdags en Zaturdags, des namiddags circa 2 ure.

Van **ARNHEM** naar **EMMERIK**, enz., met dezelfde Stoomboot tot **MANHEIM**, des Zondags des middags circa 3 ure.

Van **NIJMEGEN** naar **ROTTERDAM**, des Dingsdag, Donderdags en Vrijdags, des morgens ten 6½ ure.

Van **ARNHEM** naar **ROTTERDAM**, des Maandags en Zaturdags, des 's morgens ten 6½ ure.

Van 's Hage rijdt des morgens ten 3½ uur eene Diligence, om de Reizigers op de ten 6 ure van Rotterdam vertrekkende Stoomboot te brengen.

Van *Vreeswijk*, is er gelegenheid om *dadelijk* naar Utrecht te vertrekken tegen betaling van 75 Cents per Persoon.

Van *Nijmegen* rijdt des namiddags ten 4½ ure eene Diligence naar *Arnhem*, *Dieren*, *Brummen* en *Zutphen*.

Van *Arnhem* rijdt des morgens omstreeks 10½ ure, eene Diligence naar *Nijmegen*.

Wanneer de Waterstand de Dienst langs *Arnhem* niet veroorlooft, zal dezelve langs *Nijmegen* plaats hebben.

ROTTERDAM-LONDEN,

Dienst voor Passagiers en Goederen.

Het Stoomschip **BATAVIER**, W. SMITH.

Lees met Attentie.

Bij de Boekdrukkers en Papierhandelaars LUTKIE en CRANENBURG hebben sedert eenige maanden verscheidene nieuwe ROOMSCH-CATHOLIJKE KERKBOEKEN het licht gezien en vele vroeger bestaande zijn op nieuw herdrukt en alzoo in fraaijen Hollandschen stijl en spelling bij hen uitgegeven, onder welke zijn de onderstaande

GETROUWE LEERLING,
in beste band, goud op snee à f 1.75.

HISTORIE DES BIJBELS,
in fraaijen lederen band f 1.40.

CATHARINA VAN EMMERIK,
gebrochuurd à f 0.70.

En meer dan 20 andere aan zeer lage prijzen genoteerd, als: **DE CHRISTEN** *biddende in den geest der Catholijke Kerk*, door den PRINS VAN HOHENLOHE, in beste band, goud op snee à 60 Cents enz.

Eene Collectie van meer dan 100 door hun zelven uitgegevene, in taal en spelling verbeterde en allen kerkelijk goedgekeurde BOEKEN zijn in hunne Magazijnen en Depôts steeds voorhanden. Bij LUTKIE en CRANENBURG te *Amsterdam*, *Rotterdam* (Hoogstraat), te *'s Bosch* en te *Dordrecht*; mede in hunne Depôts te *'s Hage* en te *Delft* bij P. J. VAN LEEUWEN EN ZOON, te *Leyden* bij LUTKIE, CRANENBURG en GEIJEN, te *Utrecht* bij A. GRIJSEELS EN COMP. en te *Arnhem* bij GRIJSEELS en VISSER, te *Alkmaar* bij J. P. J. VAN ROOZENDAAL, te *Haarlem* bij J. VAN RIJZEN. Voorts in hunne bekende Noordbrabandsche Depôts. (777)

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.